އަންހެނުންނަށް ކުރާ އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދުވަސް (25 ނޮވެމްބަރު 2011)

މިއަދަކީ އަންހެނުންނަށް ކުރާ އަނިޔާ ނައްތާލުމުގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ދުވަހެވެ. އަންހެނުންގެ ޙައްޤުތަކަށް މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާއި ކުރާ އަދި އަންހެނުން ބާރުވެރިކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އުޅޭ ފަރާތްތަކުން މިދުވަސް ފާހަގަ ކުރަމުން ދާތާ މިހާރު ގާތްގަނޑަކަށް 30 އަކަށް އަހަރު ފުރިއްޖެއެވެ. ނަމަވެސް އ.ދ. ގެ ފަރާތުން މިދުވަސް ބައިނަލްއަޤުވާމީ ދުވަހެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަ ކުރުމަށް އުޖަމިއްޔާގެ ޢާއްމު ބައްދަލުވުމުން ނިންމީ 17 ޑިސެމްބަރު 1999 ގައެވެ. މިދުވަސް، އާދެ 25 ނޮވެމްބަރު ނިސްބަތްވެގެން ވަނީ 1960 ވަނަ އަހަރު ޑޮމިނިކަން ރިޕަބްލިކުގައި އަވާރަހަކޮށްލުމުން އުއްބަސްޖެ އުއްބަތު ތިން އަންހެން ބޭބޭފުޅުންނަކީ ޕެޓްރިއާ، މާރިއާ އަދި އެންޓޯނިއާ މިރަބާލްގެ ނަމުގައި ސިޔާސީ ހަރަކާތްތެރިންނެވެ. މިބޭފުޅުން ޑޮމިނިކަން ރިޕަބްލިކުގެ ހުރިހާ ވެރިކަމާ ދެކޮޅަށް މަސައްކަތްކުރި އަންހެނުން ބޭބޭފުޅުންނެވެ. އެބޭފުޅުންނަކީ މިނިވަންކަމާ ސިޔާސީ އަދި ޤައުމުގެ ހުރިހާ ފަރާތެއްގެ ޙައްޤުތަކަށް ތަޢާރުފުކޮށްދިން އަންހެނުންނެވެ. މިއަދު އަހަރެމެން މިދުވަސް، އާދެ ނޮވެމްބަރު މަހުގެ 25 ވަނަ ދުވަސް މިފަދަ ދުވަހެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަ ކުރަނީ އެބޭފުޅުންގެ ހަނދާނުގައެވެ. އެބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތް ފާހަގަ ކުރުމަށް ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކަކީ އަންހެނުން ބާރުވެރިކުރުމުގެ ބޭނުންތެރި މަސައްކަތްތަކެކެވެ. އަންހެނުންނަށް ކުރާ އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ މަސައްކަތަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ދީފައިވާ މަގާމު ފާހަގަ ކުރުމަކީ މިދުވަހުގެ މުހިއްމު ބައެކެވެ. އަދި އަންހެނުންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް ކުރާ މަސައްކަތްތަކާއި ގުޅޭ އަނިޔާ ނައްތާލުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތަކީ ކޮބާ؟ އަހަރެމެންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިކަމަށް ފަރާތްތަކުން ދީފައިވާ ނޯނީ އަމިއްލަ ނިޒާމެއްގެ ސަބަބުން ކޮބައިތޯއެވެ؟

ސަރުކާރުން ނޫފާގޮތުގައި އަންހެނުންނާ އަންހެނުންގެ ޙައްޤުތައް ކުރާ އަނިޔާ އަދި މިއަދު ދުނިޔޭގައި އެންމެ ބޮޑެތި ނުރައްކަލެއް އިންސާނީ ޙައްޤެވެ. އަންހެނުންނަށް ކުރާ ތަފާތުކުރުމުގެ ފައިސާގެ އަނިޔާތަކުގެ ތެރޭގައި ޖިންސީ، ނަފްސާނީ، ޖިސްމާނީ އަދި އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ކުރާ އަނިޔާތަކެވެ. އަދި މިފަދަ އަނިޔާތަކަކީ ގޮވާލުމެއް ދުނިޔޭގައި އެއްވެސް ޤައުމަކަށް ވަކި ނުވާ ކަމެކެވެ. ރަސްމީ ތަފާސް ހިސާބުތަކުން ބުނާގޮތުގައި ކޮންމެ ތިން އަންހެނުންގެ ތެރެއިން އެކަކު އަނިޔާއަށް ޖެހޭ ދުނިޔޭގައި އެ އަނިޔާ ހިސާބު ވަރަށް ގިނައެވެ. ޖަމާޢަތްތަކުގެ އެހީތެރިކަން، މަސައްކަތްތަކުގެ ގޮތުން ފައިދާ ކުރުވަނިވި ޙައްޤުތައް އަންހެނުންނަށް ހޯދައިދިނުމަށް ރާއްޖޭގެ ތަފާތު ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުން ދެކޮޅު ހަދާ ތަޢުލީމީ ދާއިރާތަކުގައި އަންހެނުންގެ ކަމާބެހޭ، އިއްޒަތްތެރިކަން ނެތިގެން ދަތިތަކާއި ހިސާބު އިންސާނިއްޔަތާ ޚިލާފު ބަދަލު ތަކެއް މިއަށްދާއިރު ކުރިމަތިވެ ނެތް ކަމެއްގެ ސަބަބުން ދިޔައީ ދެމިގެންނެވެ. އަދި މިކަމުގައި މިހާރު އަޅާ ތަރުހީބެއް ކުރެވިފައިވާ ދަށުން އަންހެނުން ޕޮލިސީ ލެވެލްގައި ވަކި ފަދަ މިކަމަށް ބެލުން އެގޮތަށް ހިފައިގެން އޭގެ ބަދަލު ބަލާނަމަ، ކުރުމަށް ބަދަލުތަކެއް ގެނައުމަކީ މިފަދަ ތަނުގައި ފަރުވާ ބަދަލުކޮށް ވަރަށް މައްސަލަތަކެއް ގެނަސްދޭ ކަމެކެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ކުރިޔަށް އޮތް މުދައްދުގައި އަންހެނުން ބޭނުމަކަށް، އަނިޔާއަށް ހުރިހާ ހާލަތުގައިވެސް ބަރާބަރު ހާލަތެއް އަތުވެއްޖެ ބަލައިލުމުން ބޮޑަށް ހުރީ ދިރާސާކުރެވުނު ހިސާބުގެ އަދަދަކީ، އަންހެނުންނާ ދޭތެރޭ ހިނގާ އަނިޔާއަށް ފަހުން ކިހިނެއް ހިމާޔަތްކުރާނީ ކަމުގައި ދަނިވި ނުވަތަ ބަލި ޖެހެނީ ހިއްވަރުކޮށް ދީފައިވާ ވާހަކަތަކެއް ދީނީ ނިޒާމެއްގެ ބަދަލުގައި ނުބައިކަމުން ގެއްލިފައެވެ. މިކަމުގައި ޖިންސީ ތަރުހީބެއް ކޮށްދެއްވާ ކޮބައިތޯއެވެ. މިފަދަ އަނިޔާއަށް އަންހެނުންނަށް ފަރާތްތަކުން ކުރާ ބަދަލަކީ ކޮބައިތޯއެވެ؟ މިފަދަ އަނިޔާއަށް ހިނގާފައިވާ އެކަމުގެ މައްސަލަތަކަށް ހައްލުކޮށްދިނުމަށް ތަޢުލީމީ ދާއިރާގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އެހެން ފަރާތްތަކާއި ދިމާލުގައި އަދި މިފަދަ ކަމުގައި ނަތީޖާއެއް ހަރަދުކުރެވުނު ކިހާ ކޮބައިތޯއެވެ؟ ނޫނީ އަނިޔާ ލިބޭ އަ އަނިޔާއަށް ތަރައްޤީކުރެވޭނެ ކުރާ އަންހެނުންނަށް ކޮބައިތޯއެވެ؟

ކޮންމެކަމެއްވެސް އޭގެ އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ހާސިލުކުރެވޭނީ އެކަމެއްގައި ހިއްސާވާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން އެއްގޮތަކަށް ވިސްނުން ބައްޓަންކޮށްގެންނެވެ. ނުވަތަ އެ ވިސްނުމުގެ ތަރަހައަށް އެކަށައެޅޭގޮތަށް ހަރަކާތްތެރިވެގެންނެވެ. ވިސްނާލަފާލަމާތޯއެވެ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ދަރިން ތަރުބިއްޔަތުކޮށް ހިތަވަރުދީ މުޖުތަމަޢުއަށް މިނިވަން ކޮންކަމެއް ހަދަނީކީތޯއެވެ؟ ހަމަގައިމުވެސް ކުޅިވަރު ކުއްޖާ ގޮތް އެކުއްޖާ ބޮޑުވެގެންދާނީ ކޮންކަހަލަ މީހަކަށްތޯ ސުވާލުކުރުމުން، މިޒަމާނުގެ ދަތުރުސަފަރާއި އަންހެނުންނާއި ތަރައްޤީއާއެކު މިޒަމާނީ ނުވަތަ ބޭރުގެ ތަހުޒީބު އަސަރުކުރާ އަންހެނުންނަކީ ބޮޑުވެރިކަމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ސިފަތަކެއް ގެންގުޅޭ ކުދިންނެވެ. އެހެނީ ވަކިވަކި ގޮތްތަކުން ސިފަކުރެވޭ ފަރާތްތަކެވެ. މިއަދާ ފަރާތްތަކުގެ ތަން ތިބީ އެކުއްޖަކު ބިރުވެރިކަމެވެ. ބަލަންތަކުން ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ކުށްކުރާކަމަށް ކުރިމަތިވާ މައިގަނޑު ކަންތަކެއް ބެލުމުގެ ކުރިން މަސައްކަތްކުރުމަކީ ފުރިހަމަ ބެލެހެއްޓުމެކެވެ. ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ތަރުބިއްޔަތަށް ބުރަވާ ތަރުބިއްޔަތަކީ ކުރާނޭ އެއްކަމެވެ. މަސައްކަތްކޮށްދީ ބޮޑުކުރާ ކަންކަމާ ކުރިމަތިވާ ކަންކަން ބެލުމުގެ ބޭނުމުގައި މަސައްކަތުގައި ފަރާތްތަކުން ދޭ ގޮތް ބަލައިލާ މަސައްކަތްކުރުމަށް ބަލަހައްޓާ އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުން ވެސް. މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައީ ކަމަކީ ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ބަލަހައްޓަމުން ދާ ކަމެކެވެ.

ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ހުރި ކަންކަން، އެ ކުދިން ބެހެއްޓުމާ ދިމާވާ ބުރަކަން ބަލަން ފަރާތްތަކުގެ ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި، އަދި ކުދިން ބޮޑުކުރުމުގައި ކަމަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތްތައް، ކުދިންގެ ބެލެނިވެރިންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވެސް އެކަމާ ގުޅޭ ހިތާމަވެރި ކަމެއް މިއަދު ދިމާވަމުން ދާ ބޮޑު ކަމެކެވެ. އަދި ބޮޑުބޮޑަށް ތަރުބިއްޔަތުގައި އަދި ކުޑަކުދިންގެ ތަރުބިއްޔަތުގައި ކުރިމަތިވާ ކަންކަމާއި ބެލެނިވެރިންގެ ކުދިން އަދާކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބަލައިގަނެ ކުދިންނަށް ރައްކާތެރިކަން ލިބިދެވޭނެ ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް ހުރި ފުރުޞަތުތައް ހޯދުމެވެ. މިކަމުގައި ކުދިންގެ ހައްޤުތަކާ ގުޅިގެން ކުރިމަތިވާ ކަންކަމާ ބެހޭ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށް ދޭ ފަރާތްތަކެވެ. ވިސްނުމުގެ ބަދަލުތަކާ ކުރިމަތިވާ ގޮތް ބަލައިލާއިރު، ބެލެނިވެރިންނާއި ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމާބެހޭ ގޮތުން ގެންގުޅޭ ވިސްނުމާ ކުރިމަތިވާ ޙާލަތްތަކުގައި ކުދިންގެ ޙައްޤުތަކަށް ފަރުވާތެރިވާން ޖެހޭއިރު ކުދިން ރައްކާތެރިކުރުމަށް ޝާމިލުވާ ފަރާތްތަކާ ކުދިން ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ވެސް ބޮޑެތި ފުރުޞަތުތަކެއް ލިބިގެންދޭ ތަރުބިއްޔަތެއް ކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރާނެއެވެ. ވީމާ، ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ކުދިން ބަލަހައްޓާ މީހުންނާއި ކުދިންނަށް ރައްކާތެރިކަން ދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއްގެ ޒިންމާއެކެވެ. މިގޮތުން ބާރުއަޅަނީ:

- ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ހަމަހަމަކަމާއެކު ހިންގުން.
- ބެލެނިވެރިން ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ދެކޭ މައްސަލަތަކާ، އަންހެނުން އަދި ފިރިހެނުން ހުރިހާ ކުދިންނާ، ބެލެނިވެރިންގެ ދައުރު ފުރިހަމަކުރުމަށް ހުރި އަދި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ބަލާ ބެލުން ބަދަލުކުރުން.
- އަންހެނުންނާއި ކުދިން ރައްކާތެރިކުރުމަށް ހުރި އާއިލާތަކުގެ ކަންކަމުގައި އަންހެނުން ވިސްނާވިސްނުންތަކާ ގުޅުވައިގެން އެކަށީގެންވާ ބަދަލުތައް މަސައްކަތްކޮށްގެން.
- އަންހެނުންނާއި ކުދިންނަށް ހުރިހާ ކަންކަމުގައި ބަރާބަރަށް އަދި ދިނުން.
- އަންހެނުންނާއި ކުދިންގެ އާއިލާތަކުގެ ސަލާމަތާ އަންހެނުންނާއި ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގައި ބޭނުން ވިސްނުން ނަގައިދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރުން.
- އަންހެނުންނާއި ކުދިން ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގައި ހުރި ހުރިހާ ކަމެއް ކުރިއަށްގެންދިޔުމުގައި ދެމެހެއްޓެނިވި ކުދިން ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގެ ކުރިއެރުމަށް މަސައްކަތްކުރުން.

މއ. އުތުރުވެހި، 5 ވަނަ ފަންގިފިލާ، ކެނެރީމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ ފޯނު: 3336539 ފެކުސް: 3338658 އީމެއިލް: info@hrcm.org.mv ވެބް: www.hrcm.org.mv
Ma. Uthuruvehi, 5th floor, Keneree Magu, Male', Maldives, phone:3336539, fax:3338658, e-mail:info@hrcm.org.mv web:www.hrcm.org.mv

ޒަމާނެއްގައި ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުއެއްގައި ހިނގާ އިންސާނީ ހައްޤުތަކާ ޚިލާފު އަމަލުތަކެއް ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ވަކި ބައެއްގެ ޙާލަތު ދިރާސާ އެފެކްޓިވް ގޮތުގައި ތަޙުޤީޤުކުރުމާއި ރިޕޯޓުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ބާރުތަކާއި ވަސީލަތްތައް ހިނދު އެ ކޮމިޝަނަށް ރިޕޯޓްކުރުމުގެ ޖާގަ ޤާނޫނީގޮތުން އޮންނަނީ ދެއްވާފައެވެ. އަދި ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 17ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި 35ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި މިކަންކަން ބާރުއަޅުއްވާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ކަން ހިނގާގޮތުގައި ވިސްނުމުގެ، މުޖުތަމަޢުގެ ޢާންމު ޚިޔާލުތަކުގެ ނިކަމެތި ޚިޔާލުތަކަށް ވެސް ފާހަގަ ފާހަގަކުރާ ޚިޔާލު އިސްލާހުކުރަން މިފަދަ ފާހަގަކުރުމާއި މުޖުތަމަޢުގައި ޙިމާޔަތް ހައްޤުތައް ދިނުމުގެ ނުވަތަ ފާހަގަކުރާ ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ކަންކަން މަސައްކަތްކުރުމަށް އަދުލުއިންސާފު ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް މިކަން ވަރަށް ސަރީޙަ އިބާރާތުން ޤާނޫނު އަސާސީގެ 67ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ނ)، (ނ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން މިމާއްދާގެ މަޤްޞަދަކީ ބާރުވެރިކަމުގެ ވަކިވަކި ބައިތަކުން، ހައްޤުތަކުގެ ތަފާސްގެ ނުވަތަ ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއައްސަސާތަކުގެ އެއްވެސް ދުވަހަކު ފަރުދުންގެ ހަޤީޤަތް، ވަކިކޮށް ފާހަގަކުރާ އެ ހައްޤުތަކުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން މިންވަރު މިނިވަންކަމާއި ކުރިއަރާފައިވާ ގޮތަށް ޤާނޫނު އަސާސީ މަސްއޫލިއްޔަތެވެ. އަދި މިއާއްދާގެ ދަރަޖަ ދީން އަމަލުކުރުމުގައި ބަލަން ޖެހޭ ކަންކަމާއި އެކުލެވޭ ޕްރޮސެސްތަކަށް އެއްބާރުލުން ދޭ ގޮތަށް ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމުގައި އަދި ތަފާތު އުސޫލުތަކަށް ބަލައިގެން ފާހަގަކުރެވޭ މުއައްސަސާތަކުގެ ކުރީގެ ޕްރޮޓޮކޯލްތަކެއްގެ މަޤްޞަދު ނެތްކަމެވެ. އެހެން މައްސަލަތަކެއް ވިލާވެ ހުރި ޢާންމު ކަމެއް ފެނިގެން އަންނަނީ، މީގެ ތެރޭގައި މުޖުތަމަޢުގައި ހިނގާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކާއި މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮންމެ ބަޔެއް ބާރުގެ ނިޒާމުގެ އެހެން މުއައްސަސާތަކުގެ ބާރުގެ މެދުގައި މުހިއްމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ހިނގަމުންދާއިރު، މިފަދަ ޙާލަތުގައި ކުރިއަށް ދާނެ ގޮތް ސާފުނުވެ ބައެއް ކަންކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތަކަށް އަމާޒުވެ ފަރުދުންގެ މިނިވަންކަމާއި ބާރުތަކުގެ ޤަވާޢިދުތަކާ ހިނގާ ހަރަކާތްތަކާއި ބެހޭ ގޮތުން ޕްރޮސެސްތަކަށް ބަލާ މުއައްސަސާއެއް ހިމެނޭތޯ؟

ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސާނީ ހައްޤުތަކުގެ މުޢާހަދާތަކަށް އަސާސީ ބައިވެރިވާ ޤައުމުތަކުގެ ބާރުވެރިން ކިޔާދީފައިވާ ގޮތަށް ބަލައިލުމާއި ކަށަވަރުކުރެވެއެވެ. އަދި ޕެރިސްގެ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އެފަދަ ދަނޑިވަޅުތަކުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ބާރުގައި އިސްކަންދީގެން އޮންނަ ކޮމިޝަނުގެ ފާހަގަކުރުމާއި ޤާނޫނު ކަނޑައަޅާފައިވާ ސިޔާސަތުތަކުގެ ބާރުވެރިކަމުގެ ރެކޯޑުތަކާއި ޤާނޫނީ ނިޒާމުގައި މުހިއްމު ކަމެއް ކަމުގައި ބަލައިގެން މުޖުތަމަޢުގެ ހިތްހަމަޖެހުމެއް ލިބޭނެ ގޮތުގެ ބާރުތަކާއި މުއައްސަސާތަކުގެ ދުވަސް މިފަދަ ބާރުތަކުގެ ޤަވާޢިދު އޮތުމަކީ އަސާސީ އެއްބަސްވުމެކެވެ. އެހެން ފަރާތްތަކުގެ ބާރުގެ ދަށުން ކުރިއަށް ދާ ޚިޔާލުތަކުގެ ފިކުރު ބަހުސްކުރުމުގެ ރައްޔިތުންގެ ނުވަތަ ހުރި ބާރުތަކުގެ މުއައްސަސާތަކާ ދުރުގައި ހުރި ކަމުގައި ނުވަތަ ނަތީޖާތަކާ ބެހޭ މަޝްވަރާތައް ވެއެވެ. ބާރުތަކުގެ ޤަވާޢިދު އަދި ޤާނޫނީ ނިޒާމާ ބެހޭ މުއައްސަސާތަކުގެ މުޢާހަދާތައް ގާއިމުކޮށް ބާރުތަކާ ދިމާވާ މައްސަލަތައް ހިނގާ ދިއުމުގައި ޝަރުޢީ ނިޒާމުގައި ކަމެއް އެހެން ގޮތަކަށް ހުރި މުޢާހަދާ ޤާނޫނު މުއައްސަސާތަކުގެ ބާރު ކަނޑައަޅާ، މަޤްޞަދު ކަމުގެ ބާރުތަކާ ބެހޭ ކޮމިޝަނުގެ ބާރުގެ އެކުލެވޭ ޤަވާޢިދުތަކާއި ހިނގާ ބާރުތައް (ސަރުކާރު) އާއި، މަޖިލިސް އަދި ސިޔާސީ ބާރުތަކުގެ ރައީސް (އަރ. ސީ. ސީ. ޕީ. އާރް) އަދި އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ އަދި ސަގާފީ ބާރުތަކާ ބެހޭ ރައީސް (އައި. ސީ. އީ. އެސް. ސީ. އާރް) ފަދަ މުޢާހަދާ ރައީސް ބައިނަލްއަޤްވާމީ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ބާރުތަކުގެ ފިކުރީ މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޝަނުން ޤާނޫނީ ބާރުތައް ހިނގާ ޝަރުޢީ މުއައްސަސާތަކާ ކޮމިޝަން ހިމާޔަތް ކަނޑައެޅުމުގެ ޚިޔާލު ދެއްވާފައެވެ. މިގޮތުގައި ފިކުރު ދަރަޖަ ބާރުތަކާއި ނިސްބަތްވާ ހިނގާ މުއައްސަސާތަކުގެ މުޖުތަމަޢުގައި ދާއިރާތަކާ ބެހޭ ދަރަޖަތަކުގެ ބަލަހައްޓައިދޭ ބާރުތަކާ ބެހޭގޮތުން ގޮތްތަކެއް ކަނޑައަޅާފައެވެ. އަދި މިގޮތުން ބަލަން ނުކުރާނެ ހިނގާ މުއައްސަސާތަކުގެ ކުރިމަތީގައި ބާރުތަކާ ބެހޭ ކަންކަން ސިޔާސަތުތަކުގެ ބަލަހައްޓާ ހިމާޔަތްކުރުމަށް ތަފާސްތަކެއް ދެއްވާފައެވެ. މިގޮތުގައި މުޢާހަދާތަކުގައި ބާރުތަކުގެ ކަމެއް ބާރުތަކާއި ހިނގާ މުއައްސަސާތައް ފިކުރުގެ ބާރުތަކުގެ މުއައްސަސާތަކުގައި ޙަޤީޤީ ކޮމިޝަނުގެ އިޚްތިޔާރު ދިނުމާއި އަސާސީގައި

އިންތިހާއަށް ގިނަވެގެންދާން ސަބަބުތަކެވެ. އިންސާނީ ހައްޤުތަކަކީ ހަމައެކަނި އާބާދީގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައިމީހުންނަށް ލިބިދޭ
އެއްޗެއްކަމުގައިވިޔަސްނަމަ އެއީ ހައްޤުތަކަށްނަމާ އައްޔަދަހިކުރެވޭނީ. މިއަދު ދިވެހި މުޖުތަމަޢުގައި ކޮންމެ 3 އަންހެނަކުން އެކަކަށް އަނިޔާ
ލިބެމުންދާކަމަށް ދިރާސާތަކުން ދައްކައެވެ. މި ހަމައެކަނި އަދަދެއް ނޫނެވެ. މިއީ ޝަކުވާތަކުގައި އަންހެނުންނަށް ކުރިމަތިވާ ބަލިޔާތަކެވެ.
ފުރުޞަތުގައި ބޮޑުވަމުންދާ އާންމުކޮށް ފުރަތަކުގައިވެސްމެ، އެކަމެއް ހުއްޓުވުމަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވޭތޯ. މިއަދު ގާނޫނީ
އަންހެނުންނަށް އަނިޔާކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ދަރިންނަށް ކުރިމަތިވާ ދަތިކަމާއި ބޮޑު ބަދަލުގައި ކުރިއަށްދާކަމެވެ. މިކަމުން އިތުރު
މަސައްކަތްތަކަކީ ކުރުމަށް ނިންމުމާއި ބަޔާންކުރުމުގެ ސިޔާސަތުތަކެއް ނުހުރުމެވެ؟ ނުވަތަ މިކަމުގެ
މުދިނޫލަން އެދި ފިޔަވަޅުތަކަށް ފާހަގަ ނުކުރެވިގެންވެ؟

އަންހެނުންނަށް ކުރާ އަނިޔާއާމެދުވެސް މިއަދު އިތުރު ސަމާލުކަމެއްދޭން ކުރަންޖެހިފައިވާ ކަމެކެވެ. އެއީ ދަރިވަރުންގެ ކަމާމެދު
މުޖުތަމަޢުގެ ކުޅަދާނަކަން، ނުވަތަ މަދަރުސީ ތަޢުލީމާއެކު ކުރުމުގައި ވިޔަސް އަދި އާންމު ފަރުދުންގެ ފިކުރުތަކުގައި ކަމަށް ވިޔަސްމެއެވެ.
މިފަދަ މައްސަލައަށް ބެލުން ނިޒާމެއް އެޅިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވޭ. މިފަދަ ކަންތައްތަކުން ހުއްޓުވުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވުން ތަރުބިޔަތު ދިނުމާއި
ފަރާތްތަކުން ދަތިކަމާއި އިސްތިރާމްކުރުން ބަންނަވާށެވެ. މިފަދަ އަނިޔާ ކުރިމަތިވާ ފަރާތްތަކުގެ އަޑު ދަރުމަވަންތަ އެހީތެރިކަމާއި
ބަންދުކުރެވޭތޯ. އަދި އެފަދަ ކަނޑައެޅުން ހުކުމެއް ބޭނުންކުރުމާއި ބަދަލުކުރުމުގެ ފަރާތްތައް ދިނުމަށް ގާނޫނީ އެހީ ހަދާ އިންތިޒާމްތައް
މަސްއޫލިއްޔަތު ހަމަޖެހިފައިވާ ކޮޅުން. އެ މީހުން މިއިން މުސްތަޤުބަލުގައި ޤާނޫނީ ހިމާޔަތްދިނުމަށް ކަމާއި ތަކުލީފުން ލިބިދޭ ރައްކާތެރިކަމާއި
މުސްތަޤުބަލުގައި ފަހިކަމަކީ މިކަމަށް ޙަޤީޤަތަކީ ހިމާޔަތް ދިނުމެވެ. ގުޅުންހުރި އެހެން ފަރާތްތަކުން ކުރާ ކަމެއްގެ ބޭނުން
އެނގުން މިކަމަށް އެދި ވަރަށް އަމާޒުވެފައިވާ ބެލުމުގެ ސަލާމަތްކަމެވެ.

މިއަދުގެ މިދުވަހުގައި ދައުލަތުގެ ކޮމިޝަނުގެ ދިފާޢުކުރުމުގެ ނިޒާމު އުފެއްދިފައިވާ ރާއްޖޭގެ ކޮމިޝަނުގެ އެއްބާރުލުމާ އެއްކޮށް، މިފަދަ ދުވަހެއް
މުސްތަޤުބަލުގައި ފާހަގަކުރަން ނިންމީ މިކަމުގެ މިދުވަސް ފާހަގަކުރުމުގެ މަޤްޞަދަކީ. އަދި އަދުލުއިންސާފުގެ އަންހެނުންގެ ހައްޤުތައް
ހަމަހަމަކަމާއި ޤާނޫނީ ތަޙްފީޒުކުރުން ހިނގާ ބަޔާ ތަޢާރަފް ކުރެވޭ ދެކުޅަ ފުރުޞަތު ސިޔާސަތު ނިޒާމްތަކެކެވެ. މާތް الله އަދުލުއިންސާފުން
ހުރިހާ ދިވެހިން އިންސާނީ ހައްޤުތަކުގެ މަތިވެރި ވިސްނުން ދެއްވާށި. އާމީން.

28 ޛުލްޙިއްޖާ 1432
24 ނޮވެމްބަރ 2011

މއ. އުތުރުވެހި، 5 ވަނަ ފަންގިފިލާ، ކެނެރީމަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ ފޯން: 3336539 ފެކްސް: 3338658 އީމެއިލް: info@hrcm.org.mv ވެބް: www.hrcm.org.mv
Ma. Uthuruvehi, 5th floor, Keneree Magu, Male', Maldives, phone:3336539, fax:3338658, e-mail:info@hrcm.org.mv web:www.hrcm.org.mv